

وزارت صحت عامه

ریاست عمومی پلان و پالیسی

ریاست جندر

راپور قضایای خشونت مبتنی بر جندر که در ربع دوم سال ۲۰۱۹ توسط مراکز حمایتی خانوادگی ثبت و راجستر گردیده

پس منظر

وزارت صحت عامه در مطابقت به استراتژی و پالیسی ملی صحت با حمایت مالی صندوق جمعیت سازمان ملل متحد در سال 1390 یک ارزیابی را جهت عرضه خدمات به متضررین خشونت مبتنی برجندر انجام دادند. نتایج ارزیابی انجام یافته، نشان میدهد که اکثریت متضررین خشونت مبتنی برجندر را زنان و دختران تشکیل میدهند. مراکز صحتی در مناطق شهری و روستایی اغلباً تنها چانس برای متضررین خشونت مبتنی برجندر که به دنبال کمک و حمایت خارج از دایره خانوادگی هستند، می باشد. در سطح ساختار سازمان اکثریت ارایه کنندگان خدمات، واحد های مشخص و مسئول برای رسیدگی به نیاز های متضررین خشونت نداشته و از سوی دیگر امکانات جانبی مراقبت های صحتی در تمام زمینه های ذکر شده، اعم از ارجاع و گزارش شبکه های ذیدخل به ارتباط رسیدگی به واقعات خشونت مبتنی برجندر و عدم موجودیت سیستم جمع آوری ارقام، تحلیل و استفاده از ارقام خشونت مبتنی برجندر در بن بست قرار داشت.

بنابراین وزارت صحت عامه و صندوق جمعیت سازمان ملل متحد یک مدل رسیدگی پاسخگویی سکتور صحت به قضایای خشونت مبتنی برجندر را پیشکش نمودند. مدل متذکره در سال 1391 شامل برنامه دارای اولویت ملی وزارت صحت عامه گردید. این مدل مجموعه منسجم از روابط منطقی میان ادارات و سازمان های است که به متضررین اجازه میدهند تا با حد اقل سرمایه گذاری حد اکثر کمک و مراقبت های مورد نیاز شان را دریافت نمایند. همزمان هدف این مدل گسترش گزینه ها به متضررین خشونت مبتنی برجندر در جهت پیدا کردن راه های پایدار خارج از شرایط خشونت می باشد. مدل مذکور با معرفی مرکز حمایتی خانواده ("Family Protection Center" "FPC") در مراکز صحتی به به منظور ارتقاء سیستم و همچنان انتخاب گسترده تری برای ارایه راه حل ها و خدمات موثر به افراد که در

معرض خطرو سوء استفاده قرار دارند تا خطرات امنیتی برای متضررین خشونت واریه دهنده گان خدمات را کاهش دهند .

سیستم مدیریت قضایای خشونت مبتنی بر جندر

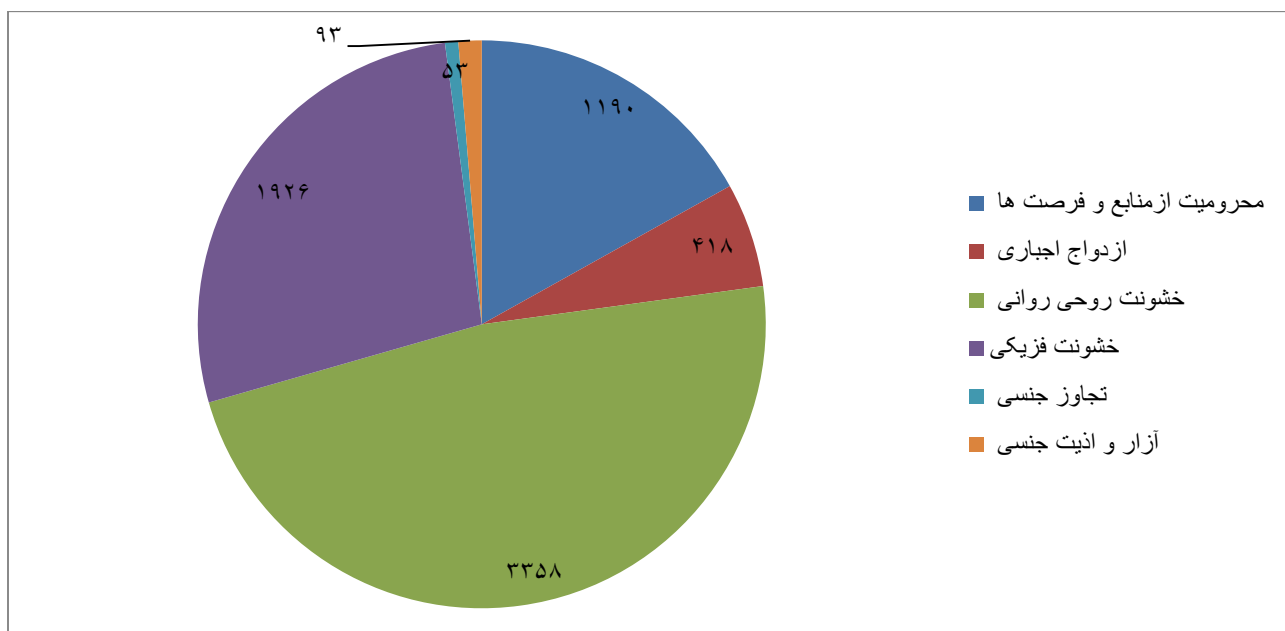
رهنمود سیستم مدیریت معلومات خشونت مبتنی بر جندر، عرضه کننده گان، خدمات برای متضررین و قربانیان خشونت مبتنی بر جندر را ، قادر می سازند تا معلومات مربوط به قضایای گزارش شده خشونت مبتنی بر جندر را بصورت مفید و مصوون آن جمع آوری، ذخیره، تحلیل و شریک نمایند. انتظار می رود تا این سیستم وزارت های دولت، ادارات سازمان ملل و تمامی سازمان های جامعه مدنی ملی و بین المللی را قادر سازد تا تلاش های خویش را جهت ریشه کن نمودن خشونت های مبتنی بر جندر با استفاده از معلومات موثق و مبتنی بر شواهد یکی نمایند. این معلومات باید ارایه کننده گان خدمات را قادر سازد تا برای به حد اقل رسانیدن تاثیرات خشونت های مبتنی بر جندر روی مردم عام مخصوصا زنان و دختران را بهبود بخشد. این یک سیستم شناخته شده بین المللی با پروسه ها و مراحل تشریح شده برای ثبت، گزارش و ارایه خدمات برای قربانیان خشونت های مبتنی بر جندر می باشد. این سیستم یک مبنا برای جمع آوری، تحلیل و گزارش دهی معلومات واحد از حوزه در سطح ملی می باشد.

معرفی:

وزارت صحت عامه در روشنایی پالیسی ملی صحت و استراتیژی خویش به عرضه خدمات باکیفیت و استندرد به متضررین خشونت مبتنی بر جندر از طریق مراکز حمایوی خانواده که در ۲۲ ولایت به تعداد ۲۵ مرکز عرضه خدمات مینماید، متعهد است که این مراکز در نومبر ۲۰۱۳ از ولایت کابل و ننگرهار شروع و الی سال ۲۰۱۹ به بیست ولایت دیگر گسترش یافت که در این مراکز تمام خدمات مورد نیاز: مانند شناسایی متضررین، عرضه خدمات (خدمات طبی، مشاوره روحی روانی ، مشاوره ابتدایی حقوقی) جمع آوری شواهد طب عدلی، مستند سازی قضایا، رجعت دهی و تعقیب قضایای خشونت مبتنی بر جندر را انجام میدهد و مطابق به سیستم مدیریت قضایای خشونت مبتنی بر جندر شش نوع قضایای خشونت مبتنی بر جندر در مراکز مذکور ثبت و راجستر میگردد، که عبارت از خشونت فیزیکی، خشونت روحی روانی، ازدواج اجباری، محرومیت از منابع و فرصت ها، تجاوز جنسی و ازارو اذیت جنسی می باشد. که مسئولیت جمع آوری، تجزیه و تحلیل و گزارش دهی ارقام خشونت مبتنی بر جندر، از طریق مراکز حمایوی خانواده به عهده ریاست جندر وزارت صحت عامه می باشد که این ریاست همه موارد را به صورت امن و مطابق به توسیه سازمان صحتی جهان انجام میدهد و قابل یاد آوری است که ارقام ذیل نمایان گر تمام قضایای خشونت مبتنی بر جندر در افغانستان نمی باشد بلکه ارقام را در بر میگیرد که از طریق مراکز حمایوی خانواده جمع آوری گردیده است

قضایای خشونت مبتنی بر جندر در ربع دوم سال ۲۰۱۹

از اول اپریل الی ۳۰ جون ۲۰۱۹ به تعداد ۷۰۴۶ قضیه خشونت مبتنی بر جندر از طریق مرکز حمایتی خانواده ثبت گردیده است و بالاترین آمار را خشونت های روحی روانی تشکل میدهد که ۳۳۵۸ مساوی به ۴۸ فیصد تمام قضایا میباشد و دومین آمار بلند را خشونت فیزیکی دارد که ۱۹۲۶ قضیه مساوی به ۲۷ فیصد تمام قضایا میباشد به همین ترتیب محرومیت از منابع و فرصت ها ۱۱۹۰ قضیه ۱۷ فیصد، ازدواج اجباری ۴۱۸ قضیه ۶ فیصد، آزار و اذیت جنسی ۹۳ قضیه ۱ فیصد و تجاوزجنسی ۵۳ قضیه ۱ فیصد تمام قضایا را تشکل میدهد.

خشونت روانی :

عبارت از وارد نمودن درد و آلام روانی یا احساسی است که مثالهای آن عبارتند از تهدید به خشونت فیزیکی یا جنسی، ترساندن، توهین کردن، منزوی ساختن اجباری، تعقیب (پشت کسی را گرفتن)، آزار و اذیت زبانی؛ توجه نا خواسته، تبصره ها، حرکات یا نامه های دارای ماهیت شهوانی یا تهدید آمیز، از بین بردن اشیای مورد علاقه طرف مقابل و غیره.

دریافت ها و مطالعات جامعه شناسان نشان می دهد که میان فقر و خشونت های روانی، نزاع و پرخاشگری رابطه تنگاتنگ و نزدیک وجود دارد و در کشورهای فقیر که شهروندان آن به تغذیه مناسب و مواد لازم غذای دسترسی ندارند، زمینه های بروز جنگ و خشونت ها در تمام لایه های اجتماعی به خصوص خانواده ها بیش از کشورهای دیگر است. مشکلات اجتماعی دیگر مانند چند دهه جنگ و

مصایب بی شماری که بر مردم تحمیل شد، فجایع بزرگ روانی را در سطح جامعه رقم زده است. جنگ های مکرر بیش از سه دهه، در واقع اکثریت قریب به اتفاق خانواده های مردم افغانستان را متاثر ساخت و بسیاری از خانواده ها فرد و یا افرادی از اعضای خویش را از دست دادند. تعداد فراوانی نیز معیوب و معلول شدند که به نوبه خود تأثیرات ناگواری بر وضعیت زندگی آنها و خانواده هایشان بر جای گذاشت است. بر اساس مطالعات که از سوی منابع خارجی در افغانستان صورت گرفته و نیز به تأیید منابع داخلی رسیده است، نزدیک به شصت درصد از مردم افغانستان مبتلا به انواع فشارهای روانی است و از وضعیت نا به سامانی روانی رنج می برند. در صورتی که حتی نصف جمعیت نیز به این مشکلات مصاب باشند، مسلماً زمینه های بروز خشونت های روانی در افغانستان را شدیداً تقویت کرده و سطح و میزان آن را بالا خواهد برد علاوه بر موضوعات ذکر شده بیسوادی، عدم آگاهی از حق و حقوق دیگر، سطح پایین فرهنگ و رسم و رسومات ناپسند نیز باعث افزایش خشونت های روانی در کشور گردیده است

خشونت فیزیکی

عبارت از عمل خشونت بار فیزیکی است که ماهیت جنسی ندارد و شامل استفاده عمدی یا تهدید به استفاده از قوت فیزیکی، نیرو و یا اسلحه بمنظور آسیب رساندن یا مجروح ساختن زن می باشد. مثالها: لت و کوب، سیلی زدن، خفه کردن، قطع کردن، هل دادن، سوختاندن، فیر کردن یا استفاده از اسلحه، حمله با تیزاب و سایر اعمال که باعث احساس درد، ناراحتی یا جراحت گردد. علل های مختلف مانند بیسوادی، عدم آگاهی از حق و حقوق خانم ها، عدم آگاهی از عواقب ناگوار خشونت ها، فرهنگ پایین و جامعه مرد سالار با عث به وجود آمدن خشونت های فیزیکی در خانواده ها می گردد. و خشونت فیزیکی ارتباط مستقیم به روان انسان ها دارد این نوع خشونت ها در کنار آسیب رساندن به جسم با عث مشکلات شدید روانی و اجتماعی نیز می گردد. و فرد(خانم) که جسم و روان سالم نداشته باشد، قادر به انجام دادن، مسولیت ها و مکلفیت های خویش که همانا تربیت سالم فرزند و به عهده گرفتن فعالیت های دیگر روز مره است، نمی باشد که این حالت با عث به وجود آمدن خشونت های دیگر می گردد همین خشونت های مکرر در خانواده ها باعث آسیب پذیری شدید و پایدار در اطفال خانواده می گردد. نتایج پژوهش ها حاکی از آن است که کودکانی که در خانه های پر از خشونت بزرگ شده اند، بسیار بیشتر از سایر کودکان ممکن است در معرض آزار جنسی قرار گیرند. از طرف دیگر ممکن است خشونت ها با عث اختلالات روانی و رفتاری در کودکان گردد و یا این که کودکان که شاهد خشونت ها بالای یکی از والدین خود باشد مهارت های اجتماعی را زود کسب کرده نمیتوانند.

محرومیت از منابع و فرصت ها

دریغ نمودن منابع حیاتی و اجتماعی مانند غذا و سرپناه، تعلیم، تحصیل، شغل و غیره این کتگوری شامل محروم ساختن عمدی اشخاص از منابع ذکر شده منحصراً وسیله مجازات یا تأدیب می باشد که علل و عوامل مختلف مانند فقر، بیسوادی، فرهنگ نامناسب، عدم آگاهی از حق و حقوق خانم و جامعه مرد سالار با عث به وجود آمدن چنین خشونت ها می گردد.

ازدواج اجباری

عبارت از ازدواج یک شخص بدون رضایت وی که شامل بد دادن، ازدواج اطفال زیر سن، خرید و فروش دختران به قصد ازدواج می باشد که در واقع ریشه خشونت های فیزیکی و روانی در خانواده ها همین نوع ازدواج ها می باشد و متأسفانه در افغانستان اکثریت خانواده ها بدون در نظر داشت عواقب ناگواری را که ممکن است ازدواج های اجباری در پی داشته باشد تن به چنین ازواج ها میدهد که دلایل مختلف مانند رسم و رسومات ناپسند، فقر، نا امنی، ترس از زورمندان و عدم آگاهی از حق و حقوق جوانان در آن نقش دارد

آزار و اذیت جنسی

. عبارت از هر نوع تماس جنسی بدون رضایت جانب مقابل است که به دخول نمی انجامد و یا دخول شامل آن نمی باشد. مثالها: قصد تجاوز جنسی ناکام، بوسیدن، در آغوش گرفتن و یا لمس کردن اعضای تناسلی و سرین ها. این نوع واقعه تجاوز جنسی شمرده نمیشود و تفاوت آن با تجاوز جنسی این است که در تجاوز جنسی دخول صورت میگیرد ولی در آزار و اذیت جنسی دخول صورت نمیگیرد متأسفانه این نوع خشونت از سطح اجتماع شروع تا محیط کار و دفاتر ادامه دارد که این نوع خشونت ریشه عمیق در بی فرهنگی و بیسوادی دارد .

تجاوز جنسی

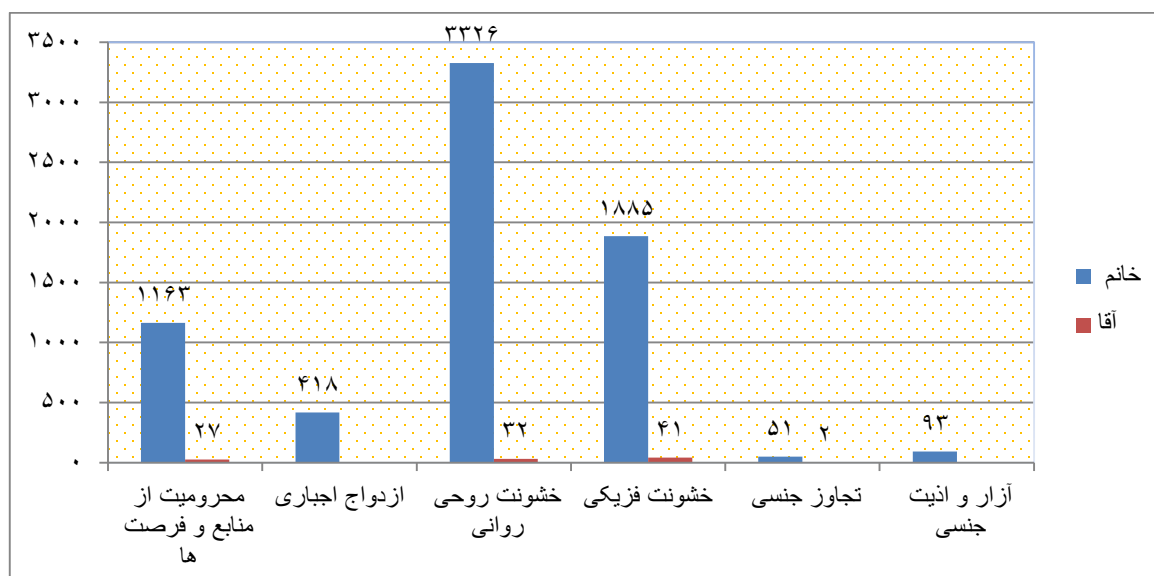
تجاوز جنسی عبارت از همان آزار جنسی است که دخول در آن انجام میشود و این نوع خشونت هر چند در سیستم جمع آوری معلومات وزارت صحت عامه دارای کمترین آمار می باشد و لی ممکن است به سبب ترس ننگ و شرم گزارش داده نشده و پنهان مانده باشد جامعه مرد سالار و سطح پایین فرهنگ در به وجود آمدن چنین نوع خشونت نقش دارد .

قضایای خشونت به اساس جنسیت

به اساس ارقام که در ربع دوم سال ۲۰۱۹ در دیتابیس آنلاین ثبت گردیده از مجموع ۷۰۴۶ قضیه خشونت مبتنی بر جنسیت یک فیصد آن را مردان تشکیل میدهد در حال که ۹۹ فیصد آن متشکل از زنان و و دختران میباشد دلایل که زنان و دختران زیاد تر به خشونت ها معروض میشوند عبارت اند از :

نبود امنیت و ضعف حاکمیت دولت در ولسوالیها و ولایات ،عدم برخورد قاطعانه با مجرمین و تداوم فرهنگ معافیت از مجازات ،فساد اداری و سوء استفاده از موقف وظیفه وی ،دخالت افراد متنفذ در امر رسیدگی به قضایا و حل و فصل قضایای خشونت علیه زنان توسط مراجع غیررسمی ،کتمان جرایم و عدم مراجعه قربانیان به مراجع عدلی و قضائی به دلیل ترس و بی اعتمادی نسبت به ارگانهای دولتی ،دسترسی محدود زنان به عدالت(محاکم، سارنوالیهای منع خشونت، و وکلای مدافع، وجود اسلحه غیرقانونی نزد افراد و گروههای مسلح غیر مسئول، عدم حمایت لازم از قربانیان خشونت علیه زنان ،نگرش منفی نسبت به زنان در سنت های مردسالار جامعه ، نگرش غالب جنسی نسبت به زنان ،کتمان واقعه خشونت علیه زنان به دلیل حساسیتهای سنتی ،بیسوادی ، سطح پایین آگاهی های عمومی ،فقر بی کاری و فزایش اعتیاد به مواد مخدر

گراف ذیل نشان دهنده قضایای خشونت به اساس جنسیت میباشد

قضایای خشونت به اساس کتکوری سنی

به اساس سیستم مدیریت قضایای خشونت مبتنی بر جندر (GBVIMS) قضایای خشونت مبتنی بر جندر در سه کتگوری ثبت میگردد (اطفال زیر ۱۸ سال، افراد جوان بین ۱۸ الی ۴۹ سال و افراد بالا تر از ۵۰ سال) ارقام که در این سیستم توسط وزارت صحت عامه ثبت گردیده، در میان این سه کتکوری سنی افراد جوان یعنی ۱۸ الی ۴۹ زیاد ترین متضریر خشونت می باشد.

گراف ذیل نشان دهنده ارقام خشونت به اساس گروه سنی می باشد.

